

تبیین دگرگونی مفاهیم طراحی معماری موخر ایران (نگرشی به روند تغییر معماری از قاجاریه تا اوایل انقلاب)

دکتر تورج جلیلی^۱، احمد رضا کابلی^۲، سید محمد رضا طاهریان قهفرخی^۳

۱-دکترای تخصصی معماری، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد ماهشهر

۲-کارشناس ارشد معماری، مدیر گروه معماری دانشگاه آزاد ماهشهر

۳-سید محمد رضا طاهریان، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر

چکیده

می‌توان گفت دوره قاجار تا پهلوی دوم دوره تضاد در ارزش‌ها، تفکرات، تئوری‌ها، اندیشه‌های معمارانه و همچنین تنوع در گرایش‌ها و شیوه‌های معماری و شهرسازی است. این تنوع و تضاد متأثر از عوامل گوناگون و رویکردهای مختلف سنت و تجدد است. که میتوان گفت در حوزه معماری داخلی نمود قابل توجهی داشته است و ساختار یکنواخت فضای داخلی ساختمان‌ها را به عرصه تفاوت می‌کشد. تفاوتی که در تمامی اجزای تشکیل دهنده‌ی یک بنا، از فضای ورودی گرفته تا فضای داخلی نمود و جلوه پیدا می‌کند. اما به این خاطر که فضای داخلی محل استفاده کاربر از بناست، نمودی بیشتر در معماری دارد؛ تحولات رخ داده در این بخش، ملموس‌تر و بررسی ویژگی‌های ساختاری و تزئینی آنها از اهمیت دوچندان برخوردار است. در این میان، موضوع قابل توجه این است که تحول مذکور بر فضای داخلی بناهای گروه‌هایی از جامعه تاثیرگذار بوده و این نوع تاثیرگذاری از شهر به شهر و حتی محله به محله دیگر متفاوت بوده. تحقیق حاضر با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و برداشت‌های میدانی با روش توصیفی-تحلیلی بر آن است که در روند پژوهش از دوره قاجار تا اوایل انقلاب هنگام با سنت، تجدد و تلفیق این دو، به همراه خصوصیات کالبدی و سیر تحولی فضاهای معماری مورد بررسی قرار دهد و بررسی ویژگی‌های ساختاری و تزئینی آنها از اهمیت بیشتری برخوردار است.

کلید واژه :

قاجاراریه، پهلوی، طراحی معماری، تجدد